

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет медичний, міжнародний

Кафедра загальної, військової та дитячої хірургії з курсом урології та офтальмології

**Силабус виробничої практики
«Догляд за хворими хірургічного профілю»**

Обсяг практики	Загальна кількість годин на практику: 60 годин, 2 кредити. Семестри: IV 2 рік навчання.
Дні, час, місце проведення практики	За розкладом занять. Кафедра загальної, військової та дитячої хірургії з курсом урології та офтальмології Одеса, вул. Пастера 9, пров. Валіховський, 5, Багатопрофільний медичний центр ОНМедУ. 1 хірургічне відділення, 2 хірургічне відділення
Викладач (-і)	Каштальян М.А., д.мед.н, професор, завідувач кафедри. Професори: д.мед.н. Вансович В.Є., Доценти: к.мед.н. Квасневський Є.А., к.мед.н. Колотвін А.О., к.мед.н. Ільїна-Стогнієнко В.Ю., к.мед.н. Давидов Д.М., к.мед.н. Ціповяз С.В. Асистенти: к.мед.н. Ромак О.І., Білаш О.В., Похлебіна В.Б., Вітюк М.С.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Білаш Оксана Вікторівна, завуч кафедри 093-848-4048 Ільїна-Стогнієнко Вікторія Юріївна, відповідальна за організаційно-виховну роботу кафедри 067-971-21-05 Жебраковська Марина Юріївна, старший лаборант кафедри 050-316-10-91 E-mail: surgdep@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн - консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою Outlook.

АНОТАЦІЯ ПРАКТИКИ

Предмет практики – догляд за хворими хірургічного профілю, організація комфортних умов перебування пацієнтів у стаціонарі, виконання медичних процедур та маніпуляцій.

Пререквізити і постреквізити практики (місце практики в освітній програмі):

Пререквізити: українська мова (за професійним спрямуванням), іноземна мова (за професійним спрямуванням), латинська мова та медична термінологія, медична біологія, медична та біологічна фізики, біологічна та біоорганічна хімія, анатомія людини, гістологія, цитологія та ембріологія, фізіологія, мікробіологія, вірусологія та імунологія.

Постреквізити: хірургія, травматологія та ортопедія, урологія, нейрохірургія, анестезіологія та інтенсивна терапія, екстрена та невідкладна медична допомога.

Мета практики: Опанування здобувачем вищої освіти практичних навичок, одержаних при вивченні основних клінічних та теоретичних дисциплін та їх подальшого поглиблення й удосконалення під час роботи в лікувально-профілактичних закладах, а також ознайомлення з роботою медичного персоналу всіх ланок в умовах майбутньої діяльності на базах лікувально-профілактичних закладів.

Завдання практики:

1. Удосконалення вмінь та навичок в роботі медичних працівників всіх ланок в медичних закладах хірургічного профілю.

Процес проходження практики спрямований на формування елементів компетентностей наскрізної робочої програми виробничої практики.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної практики здобувач повинен:

Знати:

- Основи організації хірургічної допомоги населенню України.
- Основні функціональні обов'язки медичних працівників всіх ланок.
- Структуру та функції хірургічного стаціонару.
- Структуру та функції поліклініки.
- Морально-деонтологічні принципи медичного працівника та принципи фахової субординації
- Правила заповнення медичної документації в різних підрозділах медичних закладів.
- Надання екстреної допомоги при невідкладних станах.
- Організацію проведення лікувально-евакуаційних заходів.

Вміти:

- Володіти навичками комунікації та клінічного обстеження пацієнта.
- Діагностувати невідкладні стани (перелік 3).
- Визначати тактику та надавати екстрену медичну допомогу при невідкладних станах (перелік 3).
- Виконувати медичні маніпуляції (за переліком 5).
- Вести медичну документацію.
- Дотримуватись вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.
- Планувати та проводити санітарно-гігієнічні та профілактичні заходи.

ОПИС ПРАКТИКИ

Форми і методи навчання

Практика буде викладатися у формі практичних занять (36 аудиторних годин) організації самостійної роботи здобувача (24 годин).

Методи навчання: бесіда, вирішення клінічних ситуаційних задач, демонстрація та відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком 5, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах.

Зміст практики

Тема 1. Особливості деонтології в роботі медичних працівників хірургічного відділення. Комунікація з невиліковним пацієнтом та його близькими. Психологічні та духовні аспекти паліативної та хоспісної допомоги. Ознайомлення з правилами поведінки з померлою людиною. Структура та функції поліклініки. Структура та функції хірургічного стаціонару. Основні професійні обов'язки молодшого медичного персоналу. Медична документація. Приймальне відділення хірургічного стаціонару. Госпіталізація, санітарна обробка та транспортування хворих.

Тема 2. Організація санітарно-гігієнічного та протиепідемічного режиму в хірургічному відділенні. Асептика та антисептика. Шляхи розповсюдження інфекції. Особливості розповсюдження внутрішньо-лікарняної інфекції в хірургічному стаціонарі. Поняття про дезінфекцію та стерилізацію. Прибирання та дезінфекція медичних приміщень та приладів. Передстерилізаційна обробка та стерилізація хірургічного інструментарію, білизни, шовного матеріалу. Методи обробки рук медичного персоналу. Дезінфекція та стерилізація предметів догляду за хворими.

Тема 3. Основні професійні обов'язки молодшого медичного персоналу. Особиста гігієна медперсоналу. Особливості гігієни хворих. Гігієнічні та лікувальні ванни. Переміна натільної та постільної білизни. Особливості її проведення у оперованих хворих та тяжкохворих.

Тема 4. Догляд за тяжкохворими: підмивання, техніка промивання очей, очищення вух і носа. Догляд за хворими з гарячкою. Профілактика пролежнів. Основи загального та спеціального догляду за важкохворими, інкурабельними та агонуючими пацієнтами різного віку.

Тема 5. Основні заходи догляду за хворими в хірургічному стаціонарі. Специфіка надання невідкладної допомоги та проведення найпростіших реанімаційних заходів інкурабельним пацієнтам.

Тема 6. Організація та особливості харчування. Організація харчування в умовах стаціонару. Годування важкохворих. Харчування хворих у післяопераційному періоді. Ентеральне та парентеральне живлення. Зондове годування.

Тема 7. Догляд за пацієнтами з порушеннями функцій шлунково-кишкового тракту. Застосування клізм. Основні види клізм, методика та правила їх постановки. Показання та протипоказання.

Тема 8. Догляд за хворими з порушеннями функцій сечовидільної системи. Катетеризація сечового міхура, догляд за катетером.

Тема 9. Догляд за пацієнтами з дренажами та стомами (шлункові, кишкові, сечові дренажі).

Тема 10. Догляд за хворими з ранами. Тимчасова зупинка кровотечі. Основи десмургії. Накладання пов'язок.

Тема 11. Догляд за хворими з травмами. Переломи та вивихи. Транспортна іммобілізація.

Тема 12. Догляд за хворими з гнійно-запальними захворюваннями. Перев'язки.

Тема 13. Догляд за хворими з опіками та відмороженнями. Особливості перев'язок.

Тема 14. Догляд за хворими з гострою абдомінальною патологією (апендицит, перитоніт, кишкова непрохідність). Передопераційна підготовка.

Тема 15. Догляд за хворими в післяопераційному періоді. Профілактика післяопераційних ускладнень.

Тема 16. Догляд за хворими оперованими на органах грудної клітки.

Тема 17. Догляд за пацієнтами з патологією судин та лімфатичної системи (тромбофлебіт, варикоз, лімфаденіт).

Тема 18. Догляд за онкохірургічними пацієнтами. Особливості паліативної допомоги та знеболення.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с.
2. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навч. посібник /Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар; за ред. Л.М. Ковальчука, О.В. Кононова. – 3-є вид., переробл. і допов. — К.: ВСВ “Медицина”, 2017. – 600 с.
3. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.І. Догляд за хворими (практика): підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації.– Вид 3-тє, випр. – К.: Медицина, 2017. — 488 с.
4. Тяжка О.В., Антошкіна А.М., Васюкова М.М., Казакова Л.М., Лутай Т.І. та ін. Основи догляду за дітьми. Техніка лікувальних процедур і маніпуляцій: навч. посіб. для мед. ВНЗ III-IV р.а. – 2-ге вид. / за ред. О.В. Тяжкої. – К. : Медицина, 2018. - 152с.
5. Загальна хірургія : підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів / за ред. Я. С. Березницького. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 744 с.

Додаткова:

1. Загальна хірургія: підручник / С. Д. Хіміч, М. Д. Желіба, , І. Г. Герич та ін.: за ред. професорів С. Д. Хіміча, М.Д. Желіби,. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 608 с.
2. Загальна хірургія: підручник / М. Д. Желіба, С. Д. Хіміч, І. Г. Герич та ін.: за ред. професорів М.Д. Желіби, С. Д. Хіміча. – К.: ВСВ «Медицина», 2010, 2016. – 448 с. 16.
3. Паліативна та хоспісна допомога : підручник / за ред. Т. В. Семиглазової. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 384 с.
4. Здоров'я і догляд за пацієнтом : навч. посіб. / уклад. Т. В. Дуда. – Львів : Львівський нац. мед. університет, 2021. – 280 с.
5. General Surgery. Textbook for students of higher medical educational establishments / [Lihonenko O.V., Chorna I.O. , Zubaha A.B., Khimich S.D et all.]; Edited by Prof. S.D. Khimich, Prof. M.D. Zheliba Kyiv AUS Medicine Publishing, 2019.- 608 p.
6. General Surgery. Textbook for students of higher medical educational establishments / [Lihonenko O.V., Chorna I.O. Khimich S.D et all.]; Edited by Prof. Ja.S.Bereznickij, M.P.Zacharash, M.P.Mishalov,. Vinnica: New book, 2019- 344 p.
7. Short practice of surgery. 24th edition. Vol.1. Edited by R.C.G.Russell, Norman S. Williams, Christopher J.K.Bulstrode. A member of the Hodder Headline Group. - London, 2018. – 738 p.
8. Lecture Notes: General Surgery / Harold Ellis, Christopher Watson. – 13th ed. – Wiley-Blackwell, 2016. – 432 p.
9. Bailey & Love's Short Practice of Surgery / Norman S. Williams, P. Ronan O'Connell, Andrew W. McCaskie. – 27th ed. – CRC Press, 2018. – 1632 p.
10. Sabiston Textbook of Surgery: The Biological Basis of Modern Surgical Practice / Courtney M. Townsend et al. – 21st ed. – Elsevier, 2021. – 2208 p.

Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://moz.gov.ua/> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
3. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
4. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
5. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
6. <http://iss-sic.com/> - Міжнародна спільнота хірургів

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: КПП.

Оцінювання поточної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
 - оцінювання: максимально – 5, мінімально – 3, незадовільно – 2
- Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
 - оцінювання: максимально – 5, мінімально – 3, незадовільно – 2
- Оцінювання роботи із пацієнтами з теми заняття:
 - методи: комунікативні навички спілкування з пацієнтом та його близькими; правильність призначення та оцінки лабораторних та інструментальних досліджень; дотримання алгоритму проведення диференціального діагнозу; обґрунтування клінічного діагнозу; складання плану лікування
 - оцінювання: максимально – 5, мінімально – 3, незадовільно – 2

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички. Відмінно інтерпретує данні клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички. Добре інтерпретує данні клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під та інтерпретує данні клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички.

Здобувач допускається до КПП за умови виконання вимог наскрізної робочої програми практики та в разі, якщо за поточну діяльність він отримав не менше 3,00 балів.

Оцінювання результатів практики здобувачів під час підсумкового контролю – комплексного практичного іспиту (КПП).

Методика проведення підсумкового контролю у формі КПП є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм. Кількість практичних навичок, які виносяться на КПП, відповідає кількості профілів виробничої практики на відповідному курсі за відповідною ОПП.

Оцінювання здобувача проводиться за чек-листом. Під час КПП, здобувач отримує білет, а екзаменатори використовують чек - лист до відповідного білету з еталонними відповідями та визначають, які обов'язкові складові відповіді було виконано або не виконано здобувачем.

Кожному пункту алгоритму, залежно від складності, присвоюється певна кількість балів. Питома вага (кількість балів) кожного пункту може бути різною - залежно від кількості пунктів та складності виконання конкретного пункту. Деякі сценарії можуть мати критичні точки, при невиконанні яких завдання вважається невиконаним. При формуванні пунктів чек-листу повинні бути виключені двоякість розуміння.

. При виконанні здобувачем певних дій, він може отримати "мінус бали", а саме:

№	Критерій оцінювання	Бал
1.	Нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5
2.	Друга нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5
3.	Третя нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	-5
4.	Четверта нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5
5.	Більше 4-х нерегламентованих дій	- 20
6.	Небезпечна дія (яка неминуче приведе до погіршення стану пацієнта)	- 20
7.	Неприпустима поведінка	- 20
8.	Пошкодження сімюляційного обладнання або інвентаря	- 20

Максимальна оцінка за виконання завдання на одній станції становить 100 балів. КПП вважається складеним, якщо здобувач набрав не менше 60% від максимальної кількості балів на кожній станції.

Загальна оцінка за КПП складається як середньо арифметична всіх отриманих оцінок за всі профілі КПП проводиться в Навчально-виробничому комплексі інноваційних технологій навчання, інформатизації та внутрішнього моніторингу якості освіти Університету в період екзаменаційних сесій наприкінці семестру (осіннього та весняного) згідно з розкладом.

Можливість і умови отримання додаткових (бонусних) балів: не передбачено.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА ПРАКТИКИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної практики;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Форма одягу: медичний халат, хірургічний костюм, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, фонендоскоп.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.

